

Izveštaj o sprovedenim aktivnostima NUNS-a i organa NUNS – a u periodu između dve sednice Skupštine decembar 2023. – maj 2024. godine (prilog 2)

Članstvo

U periodu između dve skupštine NUNS je postao bogatiji za ukupno 36 članova i članica (35 redovnih i jedna pripravna članica). Dvoje kolega nas je zauvek napustilo (Bojan Tončić i Milivoje Pantović). Jedan kolega je trajno isključen iz članstva, dok su jedna koleginica i jedan kolega svojevolejno napustili članstvo.

Od ukupnog broja novih članova i članica koji su tokom ovog perioda primljeni, njih 25% je mlađe od 30 godina i 25% je mlađe od 40 godina. Članarinu je obnovilo 406 članova i članica, od toga je 39 oslobođeno plaćanja članarine jer su penzioneri, a troje koleginica i kolega je IO oslobodio plaćanja članarine usled nepovoljnog socio-ekonomskog statusa.

Sa članstvom smo bili u stalnoj komunikaciji uživo i elektronskim putem. Kao i obično, članstvo smo obaveštavali i pozivali na naše događaje i događaje koji su interesantni našoj struci, zatim o mogućnostima za podnošenje projekata, konkursima za različite nagrade, pozivali smo ih na obuke u organizaciji NUNS-a, ali i u organizaciji drugih udruženja i asocijacija. NUNS u saradnji sa organizacijom Katalist trenutno radi na izradi nove baze članstva koja će nam omogućiti bolju i efikasniju komunikaciju sa članstvom, a izrađen je i prvi nacrt komunikacione strategije NUNS – a, ne samo sa članstvom već i sa ostalim zainteresovanim stranama.

Ukupan broj članova i članica NUNS-a na dan 24.05.2024.	2577
Ukupan broj obnovljenih članarina između dve skupštine	406
Ukupan broj novih članova i članica u periodu između dve skupštine	36
Broj novih članica	16
Broj novih članova	20
Broj oslobođenih članova i članica	42 (38 penz. + 3 osl.)

Rezultati ankete članstva

U anketi koju je Udruženje sprovedo početkom 2024. godine učestvovalo je 93 člana i članica.

Od ukupno anketiranih, samo 3,2% smatra da nema dovoljno informacija o radu Udruženja, dok 65,6% smatra da ima dovoljno informacija, 29% da ima osnovne informacije a 2,2% smatra da ih ima previše. Kao glavne izvore informisanja 37,6% članstva navodi njuzleter, 23,7% informacije saznaje putem mejla, 26,9% vidi ih na sajtu, 7,5% dobija informacije iz medija, 3,2% se obaveštava putem društvenih mreža, dok 1,1% članova i članica dolazi do informacija na neki drugi način.

Izjašnjavajući se o uslugama koje (ni)su koristili i koristile, oko 43% u poslednjih godinu dana nije koristilo usluge NUNS-a, dok je 35,5% koristilo popuste koje obezbeđuje Udruženje, a zatim 20,4% edukaciju (profesionalno usavršavanje iz raznih oblasti), 16,1% pravnu podršku, 2,2% psihološku podršku, 2,2% uslugu upisa staža u svrhu samostalnog regulisanja prava na penziju i socijalno osiguranje. Fond solidarnosti iskoristilo je 2,2% članica i članova. Od onih koji usluge nisu koristili ili koristile, među obrazloženjima zašto nisu, našli su se sledeći razlozi: Nije bilo potrebe ni za jednom uslugom, dok neki/e nisu imali/e dovoljno vremena, a inače bi koristili edukaciju. Nekoliko članova je priznalo da usluge nije koristio zbog neobaveštenosti, jedan je rekao da nema trenutno važeću člansku kartu, dok je jedan od odgovora bio da se po potrebi konsultuje sa zaposlenima u NUNS-u. Neke članice i članovi Udruženja navode da su aplicirale/i za pojedine seminare, ali da nisu bile/i odabrane/i za željenu edukaciju. Neke kolege i koleginice su kao razlog za neiskorišćene pogodnosti navele da se nalaze van zemlje, da imaju previše problema ili godina da bi se dodatno edukovali/e, ali i da nije bilo dovoljno edukacija za one koji nisu novinari.

Kada je reč o vrstama informacija koje bi članovi i članice želeli da primaju od Udruženja, 62,4% izjasnio se za informacije o radu i aktivnostima udruženja kao što su pregled reakcija, novosti iz Udruženja i slično. Zatim, 61,3% želi da prima informacije o tekućim konkursima za stipendije, nagrade, projekte, edukacije... Informacije o uslugama želi da prima 52,7% članstva, dok je za informacije o projektnim aktivnostima Udruženja zainteresovano 38,7% članova i članica, dok 37,6% članova i članica zanimaju vesti iz medija o medijima. Od anketiranih, 5,4% reklo je da želi da prima "drugo" u odnosu na ponuđeno, navodeći pritom kolektivni ugovor za medijske radnice i radnice, socijalni dijalog, stanje nezavisnih medija u manjim gradovima Srbije.

Od ukupnog broja učesnika i učesnica ankete, njih 68% smatra da je Reagovanje na povrede prava novinara i ograničavanje medijskih sloboda od izuzetne važnosti, 56% učesnika/ca smatra da je zagovaranje za unapređenje zakonskog i institucionalnog okvira izuzetno značajno dok kao izuzetno važnu aktivnost NUNS-a 55% članova/ica Udruženja vidi monitoring i analizu stepena medijskih sloboda i prava novinara. Za 42% članova i članica pružanje usluga članstvu, prvenstveno pravne i psihološke podrške, izuzetno je važna aktivnost.

Kada je reč o izboru kojim temama NUNS primarno treba da se bavi narednih godina, kolege i kolegice vršile su selekciju po 3 odgovora. Na prvo mesto dospelo je odgovor da je najznačajnije pitanje profesionalnih prava novinara (cenzura, autocenzura, profesionalni integritet) za 64,5% članova. Sledeća tema koja se ističe po značaju bavljenja njome su ekonomska i socijalna prava novinara, odnosno radna prava, sindikalno delovanje i slično, što je prioritet za 53,8% članstva. Istraga nerasvetljenih slučajeva ubistava i napada na novinare prioritet je za 50,5% kolegice i kolega. Zakonski okvir za rad novinara i medija kao prioritetnu temu vidi 46,2% članova i članica NUNS-a. Rad nezavisnih državnih tela (REM, poverenici, ombudsman,...) trebalo bi da bude prioritetna tema po mišljenju 37,6% članstva. S druge strane, rad državnih organa i institucija kao što su policija, tužilaštvo, sudstvo i drugi prioritetne teme su za 35,5% članova i članica Udruženja. Još 31,2% kolega izjasnilo se da NUNS narednih godina treba da prati projektno sufinansiraje medijskih sadržaja od javnog interesa.

O tome da li NUNS zastupa interese članstva kolege i kolegice su se izjasnile različito. Najveći broj njih, 40,9% je zadovoljno i tvrdi da NUNS zastupa njihove interese u 100% slučajeva, 33,3% kolegice i kolega smatra da su njihovi interesi zastupljeni u 75% slučajeva, 16,6% misli da su im interesi zastupljeni u 50% slučajeva. U 6,5% slučajeva kolege smatraju da su njihovi interesi bili zastupani u 25% slučajeva, dok 3,2% članstva smatra da NUNS uopšte ne zastupa njihove interese.

Kada se govori o učesću članova i članica u aktivnostima udruženja, kao što su javni događaji, interni događaji, godišnje skupštine, projekti, radne grupe, javno zagovaranje, situacija sa učešćem članstva je sledeća:

Povremeno učestvuje 77,4% članstva

Uopšte ne učestvuje 11,8%

Dok aktivno učestvuje 10,8%.

Razlozi zbog kojih nekih članovi ne učestvuju su različiti. Naime, neki članovi su novi i još se nisu upoznali sa svim mogućnostima, ima onih koji su, prema sopstvenim izjavama, nezainteresovani ili imaju manjak slobodnog vremena, novca ili informacija.

Ono što članovi i članice smatraju da je važno da Izvršni odbor i Sekretarijat NUNS-a uzmu u obzir za naredni period, može da se grupiše u nekoliko predloga. Bavljenje izmenama medijskih zakona, Pravilnika za sufinansiranje medija ali i insistiranjem na većem aktiviranju resornog ministarstva, usavršavanje mladih kolega, posebno u lokalnim medijima, status frilensera.

Predlozi za unapređenje

Od predloga članstva koje smo prikupili, ističu se oni koji se odnose na to da osim novinara i drugi medijski radnici koji su članovi i članice NUNS-a, poput snimatelja, snimateljki, montažera i montažerki, dobiju mogućnost za dodatne edukacije.

Novinari i novinarke su predložili da se više pažnje posveti lokalnim medijima, naročito u manjim sredinama, ali i edukaciji mladih novinara i urednika, posebno onih koji se bave portalima i društvenim mrežama, i u tom cilju su predložili onlajn radionice. Neke kolege predložile su obuku za AI (veštačka inteligencija) ali i obuku za unapređenje sadržaja na društvenim mrežama, radionice o networkingu. Pojavio se i predlog o direktnoj komunikaciji među članovima, pa možemo pretpostaviti da se misli na neku vrstu čvršćeg umrežavanja članova NUNS-a, jer smatraju da bi tako protok informacija bio bolji za rešavanje lokalnih problema.

Još neki od predloga za razvijanje usluga u narednom periodu odnosili su se na pomoć honorarnim saradnicima, ali bez preciziranja kakva vrsta pomoći je potrebna. Neke kolege su predložile kasu uzajamne pomoći, ali i aktivnije prisustvo na mrežama i usavršavanje stranih jezika. Pojedini članovi predložili su više popusta i više projektnih aktivnosti, seminara i edukacija u koje bi članstvo moglo da se uključi.

Ipak, neke kolege i kolegice smatraju da su usluge koje su u ovom trenutku dostupne sasvim korektne, ali da ima mesta za dodatna poboljšanja i povećanje obima usluga, pa tako predlažu još i besplatne ulaznice za različite

događaje, stalno ažuriranje raspoloživih usluga i popusta, jačanje solidarnosti među kolegama, mentorske savete, tribine, borbu za radna i profesionalna prava freelensera.

Obuke

Od novembra 2024. godine do sredine maja 2024. godine, NUNS je organizovao ukupno 3 obuke za novinare i novinarku na kojima je učestvovalo ukupno 39 osoba.

[Obuka o izveštavanju o radnim pravima platformskih radnika](#) održana je tokom novembra početkom decembra i na njoj je učestvovalo ukupno 15 novinara i novinarki.

U saradnji sa Ambasadom SAD u Beogradu 20. marta 2024. smo organizovali edukativni sastanak sa novinarima i novinarkama na temu „Medijski trendovi u SAD-u / Upotreba AI u novinarstvu / Deep fake“ na kom je govorila dr Niki Ašer (Nikki Usher /they/them), vanredna profesorka na Univerzitetu u San Dijegu na odseku za komunikacione studije, profesorka na postdiplomskim studijama na Univerzitetu Illinois "Urbana-Champaign" i viša saradnica u Centru za novinarstvo i slobodu "Open Markets Institute". Na događaju je učestvovalo 12 novinara i novinarki.

Organizovali smo četvorodnevnu obuku za 12 mladih novinara i novinarki na temu "Izveštavanje o pravosuđu" na kojoj je module držalo ukupno 16 predavača (15 modula održano je uživo u prostorijama NUNS – a i jedan modul održan je onlajn). Obuka je održana 18 - 19. aprila i 25 - 26. aprila 2024. godine.

Usluge za članstvo

Oblasti koje su bile pokrivenne **pravnim savetima** su sledeće (decembar 2023. – maj 2024.):

1. Krivično pravo i bezbednost novinara - broj datih saveta: 23
2. Autorska prava - broj datih saveta: 7
3. Upravno pravo - broj datih saveta: 5
4. Medijsko pravo - broj datih saveta: 6
5. Radno pravo – broj datih saveta: 2
6. Zaštita podataka o ličnosti i pristup informacijama od javnog značaja - broj datih saveta: 2
7. Ostalo - broj datih saveta: 2

U 21 slučaju preduzete su druge pravne radnje, odnosno nije ostalo samo na savetu već su naši pravnici i advokati pripremili neke pravne i druge vrste akata.

Vrsta usluge	Broj različitih novinara i novinarki kojima je data neka vrsta pravne podrške
Zastupanje (broj novinara koje zastupamo i broj sudskih procesa)	14 novinara i novinarki u 14 sudskih procesa i postupaka
Pravni saveti (broj novinara i novinarki kojima je dat pravni savet)	36
Total	50

Psihološku podršku u proteklih šest meseci koristilo je ukupno osmoro kolegica i kolega.

Nagrade NUNS – a

U ovom periodu NUNS je dodelio tri od četiri nagrade čiji je osnivač. Nagrada za medijsku pismenost „[Dragan Janjić](#)“ i nagrada za istraživačko novinarstvo „[Dejan Anastasijević](#)“ dodeljene su istog dana, 16. maja 2024. godine. Regionalna nagrada za televizijsko novinarstvo „[Gordana Suša](#)“ dodeljena je 2. februara 2024. godine.

Javni događaji

Organizovali smo **osam javnih događaja u vezi sa bezbednošću novinara, medijskim zakonima i javim medijskim servisima**, četiri u Beogradu i po jedan u [Nišu](#) i [Novom Sadu](#) zajedno sa Koalicijom za slobodu medija, drugim novinarskim udruženjima i samostalno. Od 6. do 8 decembra 2023. godine zajedno sa međunarodnim organizacijama Free Press Unlimited i Helsinškim odborom iz Holandije, kao i sa Asocijacijom novinara Makedonije i BH novinarima organizovali smo međunarodnu konferenciju na Jahorini na kojoj je bilo više od 80 predstavnika pravosuđa i medija, od toga oko 25 predstavnika pravosuđa i medija iz Srbije. Konferencija je kao glavnu temu imala bezbednost novinara i komunikaciju između medija i pravosudnih organa.

[Povodom obeležavanja 190 godina od osnivanja prvih novina u Srbiji](#) 5. januara, predsednik NUNS –a, Željko Bodrožić i jedan od osnivača NUNS –a Rade Veljanovski položili su venac na spomenik osnivaču prvih novina u Srbiji – Dimitriju Davidoviću, na Zemunskom keju. [Protest](#) zbog konačne oslobađajuće presude za ubistvo Slavka Ćuruvije ispred Apelacionog suda u Beogradu održan je 4. februara 2024. godine. [20. februara](#) zajedno sa UNS – om i SINOS – om dali smo podršku ispred Doma novinara Džulijanu Asanžu uoči odluke suda u Londonu o njegovom izručenju SAD. [Dan osnivanja NUNS – a](#) obeležen je 26.03.2024. godine. Tom prilikom predstavljeni su rezultati istraživanja Indikatori za nivo slobode medija i Index bezbednosti novinara i održana je debata na temu bezbednosti novinara nakon čega je usledila dodela tri počasne kartice NUNS –a, profesorki Snježani Milivojević, medijskom ekspertu Zoranu Gavrilović i muzičkom autoru Marku Šeliću Marčelu. Nakon debate i svečanog dela događaja usledio je koktel. Na proslavi godišnjice NUNS –a bilo je prisutno više od 150 zvanica. U NUNS-u je 8.04.2024. godine obeležena [tridesetogodišnjica od ubistva novinark Dade Vujasinović javnom tribinom](#) na kojoj su govorili advokat porodice Vujasinović, Branislav Tapušковиć, novinar Vuk Cvijić i direktorka Slavko Ćuruvija fondacije Ivana Stevanović.

Predstavnici sekretarijata, predsednik NUNS–a, članovi i članice IO učestvovali su kao **govornici** na devet različitih događaja koji nisu bili u organizaciji NUNS–a na teme o bezbednosti novinara, vlasništvu u medijima, etičkim standardima u novinarstvu i novim medijskim zakonima.

Publikacije

Uradili smo tri izveštaja: Indikatori za nivo medijskih sloboda i indeks bezbednosti novinara za 2023. godinu koji ovih dana treba da izađe iz preloma, zatim „[Alternativni izveštaj o sprovođenju revidiranog akcionog plana za poglavlje 23 za 2023. godinu](#)“ i u saradnji sa kancelarijom Saveta Evrope u Srbiji i UNS – om istraživanje „[BEZBEDNOST NOVINARA Iza naslova: Napadi, pretnje i pritisci na novinare u Srbiji](#)“

Zagovaračke aktivnosti NUNS-a

Period između dve skupštine obeležile su brojne inicijative za izmene zakona koji se delom ili u potpunosti odnose i na obavljanje novinarske delatnosti.

Učestvovali smo na **20 sastanaka zvaničnih konsultativnih mehanizama** kao što su: Stalna radna grupa (RG) za bezbednost novinara (6), RG za akcioni plan za Medijsku strategiju (6), radne grupe EU nacionalnog konventa za poglavlja 10, 23 i međusektorske grupe za slobodu medija (2), Platforma organizacija za saradnju sa mehanizmima [Ujedinjenih nacija za ljudska prava](#) (4), sastanci sa MIT–om i novim i starim ministrom informisanja i telekomunikacija (4).

Održali smo ukupno **35 sastanaka sa domaćim i međunarodnim stakeholderima**, što grupnih, što bilateralnih. Koalicija za slobodu medija održala je četiri sastanka u vezi sa aktivnostima ove Koalicije uglavnom u vezi sa

medijskim zakonima i pravilnicima koji su proizvedeni kao posledica usvajanja Zakona o javnom informisanju i medijima (ZJIM) i Zakona o elektronskim medijima (ZEM). Tokom zagovaračke posete Briselu početkom marta predstavnici NUNS – a održali su šest sastanaka sa pojedinim članovima i članicama Evropskog parlamenta i Evropske komisije. Bilateralni sastanci održani su sa predstavnicima Freedom House, Poynter instituta, danskom organizacijom International media support (IMS). Za potrebe izrade nove strategije za Balkan NUNS je ugostio predstavnike IMS i organizovao im sastanke sa više od 30 medijskih profesionalaca i donatora aktivnih na polju slobode medija tokom aprila u Beogradu, Nišu, Novom Sadu i Kragujevcu. Pored toga predstavnici NUNS –a učestvovali su na sastancima Delegacije EU, Evropskog ekonomsko socijalnog saveta, ODIHR misije, OEBS- a, Saveta Evrope, EFJ-a, predstavnicima različitih ambasada u Beogradu itd.

Kao Koalicija za slobodu medija aktivno smo učestvovali u izradi Pravilnika za projektno sufinansiranje i nekoliko pravilnika Regulatornog tela za elektronske medije (REM). Što se tiče Pravilnika za projektno sufinansiranje i pratećih formulara, tu su predstavnici MIT – a uvažili većinu naših predloga, dok smo što se tiče Pravilnika o načinu izvršavanja obaveza pružalaca medijskih usluga tokom izborne kampanje, predloga izmena i obrazloženja predloženih rešenja, Pravilnika o zaštiti ljudskih prava u oblasti pružanja medijskih usluga i Pravilnika o uslovima i kriterijumima za izdavanje dozvole za pružanje medijske usluge bili manje uspešni, tj. REM nije usvojio nijednu od naših suštinskih primedbi.

Kada je u pitanju članstvo u komisijama za ocenjivanje medijskih projekata od interesa za javnost, NUNS prati ovaj proces i aktivno učestvuje predlažući kompetentne članove i članice komisija. Do sada smo prijavili naše predstavnike u 55 komisija, a prihvaćeni su u 11.

NUNS je u proteklih godinu dana osnovao konsultativnu grupu sastavljenu od novinara, predstavnika pravosuđa (Visoki savet sudstva i Visoki savet tužilaštva) koja je imala za cilj da utvrdi potencijalne izmene Kodeksa novinara Srbije kako bi se unapredilo izveštavanje novinara o pravosudnim postupcima. Ovo konsultativno telo je zasedalo nekoliko puta i podnelo svoje predloge Savetu za štampu. U nacrtu izmenjenog Kodeksa novinara Srbije našla se većina predloga ovog konsultativnog tela.

Rad organa NUNS-a

Sud časti je doneo odluku o pokretanju slučaja koji je protiv našeg člana Srđana Nonića pokrenula PU „Pčelica“ iz Niša i na sastanku koji je održan 9.11.2023. godine doneo je odluku da će Srđanu Noniću biti upućena opomena od strane ovog organa NUNS–a. Srđan Nonić je podneo žalbu Izvršnom odboru NUNS – a. Izvršni odbor je potvrdio odluku Suda časti, nakon čega je Srđan Nonić izašao iz članstva NUNS – a. Pored ovog slučaja 5. marta Sud časti je doneo odluku o pokretanju postupka koji su pokrenuli Aleksandra Rašić, Dragiša Jovičin, Ivana Ristić, Vela Živica i Zoran Rašković protiv Stefana Cvetkovića i 11.04.2024. godine jednoglasno doneo [odluku](#) o isključivanju Stefana Cvetkovića iz članstva NUNS – a. Stefan Cvetković nije iskoristio svoje pravo žalbe Izvršnom odboru već je nakon što je dobio odluku došao i vratio članske kartice NUNS – a i IFJ - a.

Izvršni odbor NUNS – a zasedao je uživo ili onlajn šest puta u periodu između dve Skupštine. Odluke Izvršnog odbora mogu se pronaći na sajtu NUNS – a na sledećem [linku](#). Neke od najvažnijih odluka IO u proteklom periodu odnose se na:

- predlog novinara i člana NUNS –a, Bojana Cvejića za člana UO RTS – a
- predlog za članove žirija za nagradu za istraživačko novinarstvo „Dejan Anastasijević“ (Branko Čečen, Saša Leković i Gordana Igrić, Lejla Bičakčić, Mirjana Jevtović, Predrag Blagojević)
- izmene načina dodele nagrade za istraživačko novinarstvo „Dejan Anastasijević“ , odnosno da se dodeljuju prva, druga i treća nagrada za istraživačko novinarstvo „Dejan Anastasijević“ bez ograničavanja na vrstu medija i da se dodeli i nagrada publike. Visina prve nagrade je 2,000 USD, druge 1,000 USD i treće 500 USD. Visina nagrade publike je 500 USD
- predstavku Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu u vezi sa utvrđivanjem prava svojine na Dom novinara Srbije

- učešće NUNS – a u predlaganju kandidata za članove i članice konkursnih komisija tamo gde postoji interes članstva

Članovi i članice IO NUNS – a učestvovali su kao govornici na javnim događajima koje je NUNS organizovao u proteklom periodu, predstavljali su stavove NUNS –a na događajima i sastancima na koje su predstavnici NUNS –a bili pozivani.

Informacija o sporu u vezi sa svojinom i korišćenjem prostora u Domu novinara u Resavskoj 28

U ponedeljak 27.11.2023. godine Ustavni sud odbacio je žalbu NUNS – a protiv odluke Vrhovnog kasacionog suda i Apelacionog suda u sporu koji je NUNS vodio protiv UNS –a po pitanju svojine nad nekretninom u Resavskoj 28, odnosno nad Domom novinara. Ovaj postupak započet je 2005. godine. Odlukom Ustavnog suda su iscrpljena sva pravna sredstva u našoj zemlji i otvorena je mogućnost podnošenja predstavke Evropskom sudu za ljudska prava. Advokastva kancelarija Vuković i partneri je na osnovu odluke IO podnela predstavku ESLJP 19. marta 2024. godine. Pored ovog postupka, NUNS i UNS su imali još jedan postupak koji je bio zamrznut do momenta donošenja odluke Ustavnog suda, a to je postupak za iseljenje NUNS – a koji je UNS pokrenuo 2001. godine. Izvršni odbor je ovlastio potpredsednika Marka Somborca i predsednika Željka Bodrožića da pokušaju da vansudskim poravnanjem reše spor u vezi sa iseljenjem NUNS – a. Spor je rešen tako što je UNS povukao tužbu, obe strane su se saglasile da snose svoje troškove postupka. NUNS se obavezao da na ime ranijeg korišćenja dela prostora u Resavskoj 28 plaća mesečnu naknadu u neto iznosu od 100,00 EUR u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu NBS na dan plaćanja, u narednih 10 godina i to počev od dana potpisivanja sporazuma (16.05.2024.), pa sve zaključno sa 5. mesecom 2034. godine. Pored toga sklopljen je ugovor o novoj ceni zakupa prostorija na drugom spratu u Resavskoj i on sada iznosi 500 EUR plus pripadajući PDV.

Sajt, društvene mreže i produkcija NUNS – a

NUNS-ov sajt između 1. decembra 2023. i 15. maja 2024. godine posećen je 106,826 puta a od toga 45,185 korisnika. Prosečno zadržavanje na sajtu bilo je 1:11 (minut i 11 sekundi). Sajt su najviše posećivali ljudi između 55-64 i 45-54 godine, a najmanje oni između 18 i 24. Prema polu, posetioci sajta bili su u malo većem broju ženskog pola - 59.2%, a 40.8% muškog pola. Ubedljivo najviše posetioca NUNS sajt imao je iz Srbije, dok drugo mesto drže posetioci iz Hrvatske pa onda iz Bosne i Hercegovine. Iz Srbije, sajt su najviše posećivali iz Beograda, zatim iz Novog Sada i Niša. Od toga putem mobilnog aparata je sajt posećivalo 71,8 % korisnika.

Na društvenim mrežama konstantan je rast broja pratioca - na Tviteru NUNS prati 25,5 hiljada naloga, dok Fejsbuk stranicu prati 4,700 korisnika, a lajkovalo ju je četiri hiljade. NUNS-ovu stranicu na Instagramu prati 1956 profila.

Najposećenija rubrika na sajtu pored glavne strane jesu konkursi i vesti, dok je najčitaniji tekst zapravo nominovani radovi i glasanje publike za nagradu "Dejan Anastasijević" koji je 4,882 korisnika posetilo 7,256 puta.

Javna reagovanja i baze podataka

NUNS je u periodu od 1. decembra 2023. do 15. maja 2024. godine izdao ukupno 52 saopštenja - 31 kao deo SafeJournalists mreže (od čega 3 saopštenja sa međunarodnim partnerskim organizacijama koje se bave slobodom medijia). NUNS je za posmatrani period izdao 21 saopštenje, od čega 10 samostalnih, a 11 saopštenja u okviru različitih koalicija i mreža. Reagovanja su se pre svega odnosila na temu napada i pritisaka na novinare i medije i novinarske etike.

Napade i pritiske na novinare redovno beležimo u dve baze podataka (regionalna baza podataka napada na novinare www.safejournalists.net i domaća baza napada i pritisaka na novinare www.bazenuns.rs). O tome je Udruženje redovno obaveštavalo partnerska udruženja u regionu i inostranstvu, kao i druge relevantne međunarodne i domaće organizacije i institucije.

Na našu inicijativu tri slučaja je dospelo na Platformu Saveta Evrope za zaštitu novinarstva i bezbednosti novinara, kao i 19 slučajeva u bazu podataka Mapping Media Freedom.

Dosije o medijima i podukcija NUNS –a

U izveštajnom periodu NUNS je objavio četiri broja Dosijea o medijima, u kojima je objavljeno 28 autorskih tekstova različitih autora. Novinari su se bavili različitim aktuelnim temama, davali svoje osvrte na događaje i intervjuisali novinare i stručnjake iz svojih oblasti. U svakom broju je objavljena po jedna priča o stanju medija na lokalnu. Tekstove objavljene u štampanom izdanju Dosijea o medijima Nezavisno udruženje novinara Srbije takođe je objavilo i na svom sajtu, u delu nuns.rs/category/dosije-o-medijima. Nezavisno od Dosijea, od 1. decembra 2023. do 15. maja 2024. NUNS je objavio 70 tekstova različitih novinarskih žanrova, koje su napisali članovi sekretarijata.

Njuzleter

Komunikacioni tim Nezavisnog udruženja novinara Srbije pokrenuo je 8. jula 2022. godine NUNS Newsletter. Do 15. maja 2024. objavljeno je ukupno 87 brojeva. Njuzleter je prvobitno slat svakog petka, da bi se njegovo slanje pomerilo uglavnom na četvrtak. Njuzleter se šalje bazi članova NUNS-a, kao pregled najvažnijih informacija u vezi sa medijima u tekućoj nedelji. Pored vesti koje se odnose na Srbiju, članovi u njuzleteru svake nedelje mogu pročitati vesti iz regiona i sveta, kao i aktuelne konkurse na koje se novinari i mediji mogu prijaviti. Od članova, sekretarijat NUNS-a često dobija pohvale na račun njuzletera, kao dobrog i preglednog izvora informacija, a mnogi konkurse u njuzleteru prepoznaju kao najatraktivniji deo. Takođe, nedavno sprovedena anketa članstva pokazala je da se mnogi članovi informišu o radu NUNS-a putem njuzletera. Zahvaljujući organizaciji Metamorfozis, NUNS je ušao u fazu priprema tehnički boljeg njuzletera, koji će se slati ne samo članstvu, već i svim ostalim zainteresovanim stranama.

Kampanje

30 godina NUNS-a

Povodom obeležavanja 30 godina NUNS-a urađen je [video spot](#) kroz koji je sublimirana istorija NUNS-a, sa nekim bitnim dešavanjima kroz koja su novinari prolazili u ovom periodu. Ovaj period je praćen i serijom [objava](#) na društvenim mrežama - zašto su članovi NUNS-a u NUNS-u. Kampanja povodom 30 godina NUNS-a će se nastaviti tokom cele godine gde će se ukazivati na značaj članstva u NUNS-u, kao i kakve pogodnosti pruža.

Apil - mesec napada na novinare

Tokom ovog meseca devedesetih godina zabeleženi su razni napadi na novinare kojima je zajedničko da nisu rešeni, a u slučaju radnika RTS-a nisu odgovorali najodgovorniji. U ovom periodu ubijeni su Dada Vujasinović, Slavko Ćuruvija, kao i 19 radnika RTS-a tokom bombardovanja NATO-a i ideja kampanje je bila da se ne zaborave, da se ukaže novim generacijama na njihov značaj. U aprilu je podmednuta bomba pod prozor Dejana Anastasijevića, a i on je umro u ovom mesecu. Prvo je urađen zbirno kratak video ([reels](#)) koji je obuhvatio sve ove događaje, a zatim je za svaki događaj ([Dada](#), [Ćuruvija](#), [Anastasijević](#), [RTS](#)), urađen odgovarajući vizual koji se delio na društvenim mrežama, uz odgovarajuće aktivnosti NUNS-a ovim povodom. Godišnjica postavljanja bombe pod prozor Dejana Anastasijevića obeležena je i postavljanjem njegovog teksta "[Ko mi je postavio bombe pod prozor](#)" na sajt NUNS-a, dok je na dan petogodišnjice njegove smrti postavljen tekst "[Vukovar 1991 - Moj ulazak u grad mrtvih](#)".

Povodom **Međunarodnog dana slobode medija**, 3. maja 2024, NUNS je izdao dva saopštenja, u okviru Koalicije za slobodu medija: [Bez slobodnih medija nema ni slobode izbora](#) i SafeJournalists mreže: [Borba za slobodne medije je borba za demokratiju](#), kako bi skrenuo pažnju na stanje slobode medija u Srbiji i regionu. Na **međunarodni dan ljudskih prava** NUNS je u okviru SafeJournalists mreže napravio kampanju: [Istrage napada na novinare na Zapadnom Balkanu duge i neefikasne](#), u kojoj je ukazano da je 2023. godine u najvećem delu zabeležena stagnacija ili blagi pad u odnosu na prethodne dve godine kada je u pitanju Indeks bezbednosti novinara u regionu Zapadnog Balkana. Saopštenje su naredna 4 dana pratili vizuali na društvenim mrežama u vidu grafikona.

Na **Međunarodni dan žena**, 8. mart, NUNS je kao član SafeJournalists mreže ukazao da je položaj novinarki na Zapadnom Balkanu i dalje težak. Iako novinarke obično rade pod sličnim uslovima kao njihove muške kolege, čini se da i dalje postoji rodni jaz, te da na nekim pozicijama u medijskom sektoru novinarke još uvek zarađuju manje od svojih muških kolega, a manje ih je i na rukovodećim pozicijama u medijima, što se pojašnjava u saopštenju [Novinarke na Zapadnom Balkanu i dalje rade pod pritiscima i pretnjama](#).

Nagrada "Dejan Anastasijević"

<https://nuns.rs/birn-krik-i-cins-dobitnici-nagrade-dejan-anastasijevic-za-istrazivacko-novinarstvo/>

Svetski dan slobode medija koji se obeležava 3. maja je datum kad okvirno NUNS dodeljuje nagradu za istraživačko novinarstvo "Dejan Anastasijević". Kampanja se ove godine sastojala od vizuala koji su deljeni na društvenim mrežama u kome [njegove kolege](#) govore kakav je Dejan zapravo bio i zašto je značajna nagrada za istraživačko novinstvo danas. Pošto je prošle godine uvedena i nagrada publike drugi deo kampanje se odnosio na pozivanje publike da glasa za nagradu. Time se dodatno povećala vidljivost nagrade. O tome govori i podatak da je glasanje bilo najposećenija stranica na sajtu NUNS-a u ovom periodu.

Nagrada "Dragan Janjić"

<https://nuns.rs/urucene-nagrade-za-medijsku-pismenost-dragan-janjić-dobitnicima/>

Nagrada "Dragan Janjić" se dodeljuje za medijsku pismenost u kategoriji profesionalci i studenti. Kampanja je imala za cilj da podstakne studente i profesionalce da se prijave na konkurs, ali i da javnosti približi pojam medijske pismenosti.

Savet za štampu

Kampanja je podrazumevala [tekst](#) na sajtu nuns.rs koji je objašnjavao šta donosi novi Kodeks novinara. Kampanja je značila reobjavlivanje vizuala Saveta za štampu (SZŠ) i na mrežama ali i pravljenje naših [vizuala](#).

„Pravosuđe i mediji“ - oktobar 2023 - septembar 2024.

U okviru projekta „Jačanje slobode medija u Bosni i Hercegovini, Severnoj Makedoniji i Srbiji“ radi se kampanja čiji je cilj promocija projekta i informisanje stručne, ali i šire javnosti o aktivnostima, dijalogu i nalazima. U okviru ovog projekta na sajtu NUNS-a će biti objavljeno 20 tekstova. Do kraja izveštajnog perioda objavljena su 3 teksta koje je pisala novinarka Ivana Kragulj. Planirano je da svi tekstovi nastali u okviru ovog projekta budu promovisani na društvenim mrežama, što uključuje i plaćenu promociju. Tekstovi su informativno-edukativni, bazirani su na primerima iz novinarske prakse, a sagovornici su kompetentni stručnjaci; novinari, sudije, tužioci i drugi. Do sada su objavljeni sledeći članci:

- <https://nuns.rs/vest-o-presudi-za-ubistvo-slavka-curuvije-izostavljanje-obrazlozenja-presude-u-medijima-utice-na-stav-javnosti/>
- <https://nuns.rs/sta-to-beše-privatnost-a-sta-dostojanstvo/>
- <https://nuns.rs/jelena-radivojević-o-izveštavanju-sa-sudjenja-kada-bi-u-naslovu-stajala-formulacija-iz-optuznice-na-to-niko-ne-bi-kliknuo/>

Za potrebe ove kampanje, do sada su napravljena 3 vizuala za društvene mreže.

1. Vest o presudi za ubistvo Slavka Ćuruvije – izostavljanje obrazloženja presude u medijima utiče na stav javnosti - [instagram](#), [facebook](#), [x \(twitter\)](#)
2. Šta to beše privatnost, a šta dostojanstvo? - [instagram](#), [facebook](#), [twitter](#)
3. Jelena Radivojević o izveštavanju sa suđenja: Kada bi u naslovu stajala formulacija iz optužnice, na to niko ne bi kliknuo - [instagram](#), [facebook](#), [twitter](#)

Projekti NUNS – a

Projekti na čekanju 2024

1. Dosije o medijima

- Status NUNS – a: nosilac projekta
- Donator: Ministarstvo informisanja i telekomunikacija
- Vreme realizacije: 01. jun 2024. – 28. februar 2025.
- Vrednost projekta: 1.400.000 RSD

- Odobrenje na čekanju

2. **Nagrada Dragan Janjic za medijsku pismenost i jačanje kapaciteta novinara za etičku primenu veštačke inteligencije u redakcijama**

- Status NUNS – a: nosilac projekta
- Donator: Ministarstvo informisanja i telekomunikacija
- Vreme realizacije: 01. jun 2024. – 31. maj 2025.
- Vrednost projekta: 1.952.000 RSD
- Odobrenje na čekanju

3. **Lugansk-Lisboa-Leskovac. Creative Enlargement.**

- Status NUNS-a: partner na projektu (Kordinator je KOLEGIUM EUROPY WSCHODNIEJ IM.JANANOWAKA-JEZI iz Poljske)
- Donator: EU / Creative Europe (Call: CREA-CULT-2024-COOP / European Cooperation projects)
- Odobrenje na čekanju

4. **MEDIACT: Media Education and Development for Integrity, Advocacy, and Community Transformation**

- Status NUNS-a: partner na projektu (kordinator je Türkiye Europe Foundation)
- Donator: Evropska komisija
- Odobrenje na čekanju

5. **Media Strategy Suited to the Citizens /2026-2031/**

- Status NUNS-a: partner na projektu (kordinator je Local Press)
- Donator: Evropska komisija - Support to the independent media sector in Serbia
- Status projekta: podneta je koncept nota kao prvi korak, čeka se odobrenje

Projekti decembar 2023 – maj 2024

Prava i psihološka podrška za novinare u Srbiji

- Status NUNS-a: nosilac
- Donator: Civil Rights Defenders
- Vreme realizacije: 1/5/2024 – 31/12/2024.
- Vrednost projekta: 250.000 SEK

Informisanje i edukacija: Online kampanja za popularizaciju odgovornog novinarstva

- Status NUNS – a: nosilac
- Donator: Foundation for Internet and Society METAMORPHOSIS
- Vreme realizacije: 01. mart 2024. – 30. septembar 2024.
- Vrednost projekta: 3.500 USD

Nagrada za istraživačko novinarstvo – 2024

- Status NUNS – a: nosilac projekta
- Donator: Ambasada SAD u RS
- Vreme realizacije: 01 mart 2024. – 30. jun 2024.
- Vrednost projekta: 11.500 USD

Borba protiv dezinformacija pomoću digitalne transformacije: Iskorišćavanje CRM-a za poboljšani doseg zajednice

- Status NUNS – a: partner
- Donator: Foundation for Internet and Society METAMORPHOSIS
- Vreme realizacije: 16. februar 2024. – 16. avgust 2024.
- Vrednost projekta: 14.828 USD (to je ukupna vrednost projekta za sve partnere)

Transnacionalno zagovaranje slobode informisanja na Balkanu –ATLIB

- Status NUNS – a: partner
- Donator: Ministry for Foreign Affairs and International Cooperation of Italy
- Vreme realizacije: 01. februar 2024. – 31. oktobar 2024.
- Vrednost projekta: 5.000 EUR

Priprema medija u Bosni i Hercegovini i Srbiji za digitalno doba

- Status NUNS – a: nosilac
- Donator: EUROPEUM Institute for European Policy
- Vreme realizacije: 01. januar 2024. – 31. decembar 2024.
- Vrednost projekta: 156.000 CZK

Pravna i psihološka pomoć medijskim radnicima i medijskim organizacijama pod pretnjom u Srbiji

- Status NUNS – a: nosilac projekta
- Donator: Free Press Unlimited
- Vreme realizacije: 01. januar 2024. – 31. decembar 2024.
- Vrednost projekta: 7.000 EUR

Projektna podrška za Program malih medijskih grantova

- Status NUNS – a: nosilac
- Donator: Ambasada SAD u RS
- Vreme realizacije: 01. novembar 2023. – 01. novembar 2024.
- Vrednost projekta: 145.000 USD

Jačanje medijskih sloboda u Bosni i Hercegovini, Severnoj Makedoniji i Srbiji

- Status NUNS – a: nosilac projekta
- Donator: Free Press Unlimited/MATRA
- Vreme realizacije: 01. oktobar 2023. – 30. septembar 2024.
- Vrednost projekta: 40.000 EUR

Bezbedni novinari

- Status NUNS – a: nosilac
- Donator: Beogradska otvorena škola
- Vreme realizacije: 01. oktobar 2023. – 31. maj 2024.
- Vrednost projekta: 199.522 SEK

Dosije o medijima

- Status NUNS – a: nosilac projekta
- Donator: Ministarstvo kulture i informisanja RS
- Vreme realizacije: 16. avgust 2023. – 15. februar 2024.
- Vrednost projekta: 1.240.000 RSD

Unapređenje medijskog izveštavanja o radnim pravima platformskih radnika u Srbiji

- Status NUNS – a: nosilac projekta
- Donator: Delegacija EU
- Vreme realizacije: 01. septembar 2023. – 31. januar 2024.
- Vrednost projekta: 4.200 EUR

Safe Journalists Network

- Status NUNS – a: nosilac projekta, partneri: (BH novinari, Asocijacija novinara Makedonije, Asocijacija novinara Kosova, Hrvatsko novinarsko društvo, Sindikat medija Crne Gore)
- Donator: Evropska komisija

- Vreme realizacije: 01. april 2023. – 31. jul 2026.
- Vrednost projekta: 1.444.340 EUR od čega za NUNS 727,097 EUR
- Obezbeđena donacija: 654.386 EUR

SafeJournalists Network (indeks bezbednosti) - 2023

- Status NUNS – a: nosilac projekta, sa 4 partnera, udruženja novinara iz regiona
- Donator: Civil Rights Defenders
- Vreme realizacije: 01. januar 2023. – 31. decembar 2023.
- Vrednost projekta: 469.000 SEK, od čega za NUNS 176.200 SEK

Jačanje kapaciteta medija za reformu medijskog sektora u Srbiji

Status NUNS – a: partner na projektu sa 3 partnera

- Donator: Delegacija EU u RS
- Vreme realizacije: 30. decembar 2022. – 31. januar 2025.
- Vrednost projekta: 241.015 EUR, od čega za NUNS 43.528 EUR

Unpređenje unutrašnjih kapaciteta NUNS-a

Predstavnici sekretarijata i IO učestvovali su **na desetak različitih obuka kao polaznici**. Obuke se tiču digitalnih prava, dezinformacija i rodnih dezinformacija, komunikacionih kanala i komunikacionih strategija, pregovaračkih tehnika, zagovaračkih alata i tehnika, privlačenja članstva itd.

Od januara Marija Babić otišla je na trudničko i porodijsko bolovanje a na njeno mesto došla je naša advokatica Kruna Savović u martu ove godine. Milica Stojanović otišla je sa radnog mesta asistent za članstvo i projekte i na njeno mesto je nakon konkursa primljena koleginica Ivana Živković koja je počela da radi u maju. U maju nam se pridružio i pripravnik/intern Thomas Law iz Kanade. Tomas će sa nama biti tu u naredna dva i po meseca.

PLANIRANE AKTIVNOSTI ZA SLEDEĆU GODINU:

1. Održavanje minimum šest obuka za medijske profesionalce
2. Nastavak rada na politikama za primenu veštacke inteligencije u medijskoj sferi
3. Nastavak monitoringa medijskih sloboda i zagovaračkih aktivnosti utemeljenih na detaljnim analizama i podacima
4. Implementacija Indeksa bezbednosti novinara i širenje primene iste metodologije i na ostale zemlje Evrope
5. Uspostavljanje nove baze podataka članstva
6. Rekonstrukcija mreže poverenika NUNS-a
7. Nastavak rada na razvoju internih politika medija kako bi se unapredila zaštita medijskih profesionalaca, ali i uređivačka nezavisnost i rodna ravnopravnost
8. Održavanje saradnje sa pravosudnim organima
9. Nastavak angažmana naših predstavnika i predstavnica u ekspertskim grupama Evropske federacije novinara
10. Finaliziranje komunikacione strategije NUNS – a i ažuriranje Strateškog plana NUNS – a
11. Nastavak aktivnosti u vezi sa proslavom 30 godina od osnivanja NUNS – a do kraja 2024. godine